

ก้าวข้ามความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ สู่เมืองสร้างสรรค์: เรื่องเล่าจากญี่ปุ่น¹

พระสุธีรัตนบัณฑิต*

*ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Overcoming Poverty, Reducing Inequality towards a Creative City: Tales from Japan

Phrasuthirattanabundit*

*Department of Sociology and Development, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Article History: Received: April 20, 2023 / Revised: December 7, 2023 / Accepted: December 18, 2023

บทคัดย่อ

บทความเล่าเรื่องชิ้นนี้นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองของญี่ปุ่นที่ดำเนินไปภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยพยายามก้าวข้ามความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำด้วยการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองสร้างสรรค์ ซึ่งมีมิติที่มากกว่าการพัฒนาเมืองที่เป็นกายภาพ แต่ให้ความสนใจกับการลงทุนทางด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ หรือที่เรียกว่า “เมืองพัฒนาคน” อีกทั้งทรัพยากรมนุษย์ยังเชื่อมโยงไปกับทรัพยากรส่วนอื่น ๆ ภายในเมืองทั้งที่เป็นวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความคิดสร้างสรรค์ โดยญี่ปุ่นเองเลือกใช้แนวคิด 3 F + CI ได้แก่ F1 Festival F2 Food F3 Fashion + Creative Economy and Innovation ข้าพเจ้าหวังว่าการเล่าเรื่องนี้ในครั้งนี้จะเป็ประโยชน์ไม่มากนักน้อยต่อผู้อ่านทุกคนและช่วยให้ท่านได้คิดต่อยอดเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองได้ต่อไป

คำสำคัญ: ความยากจน, ความเหลื่อมล้ำ, เมืองสร้างสรรค์, ประเทศญี่ปุ่น

¹ ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในบทความกองจัดการวารสารสังคมวิทยากับการพัฒนาได้ทำการขออนุญาตรวบรวมจากข้อความที่เผยแพร่ในช่องทางสื่อสารเฟซบุ๊ก ซึ่งมีประโยชน์ต่อการทบทวนสถานะของการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์จากต่างประเทศ ในบทความชิ้นนี้จึงไม่ได้เคร่งครัดในการอ้างอิงที่ถูกต้องตามหลักทางวิชาการแต่เน้นไปที่การเล่าเรื่องเป็นหลัก

Abstract

This storytelling article presents about Japan's urban development undertaken under the Sustainable Development Strategy by trying to overcome poverty and reduce inequality by developing cities into creative cities. This is more than just physical urban development, but it focuses on potential human resource investments, also known as “human development cities”. Human resources are also linked to other resources within the city. Japan has chosen the 3 F + CI concepts: F1 Festival, F2 Food, F3 Fashion + Creative Economy and Innovation. I hope that this narrative will be more or less useful to all readers and help you think further about urban development.

Keywords: Poverty, Inequality, Creative City, Japan

เมื่อข้าพเจ้าเดินทางไปญี่ปุ่น

ในปีนี้ 2566 ข้าพเจ้ามีโอกาสดำเนินการเดินทางไปญี่ปุ่นหลายรอบนับตั้งแต่การเดินทางเพื่อศึกษาวิถีเซน นำนิสิตสาขาพัฒนาสังคมไปศึกษาดูงาน ไปงานคณะสงฆ์ในฐานะที่ปรึกษาสมัชชาสงฆ์ไทยในญี่ปุ่น และงานอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ ที่เจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราชประทานให้วัดในประเทศญี่ปุ่น (รอบแรก มกราคม รอบสองมีนาคม - เมษายน รอบสาม พฤษภาคม รอบสี่ มิถุนายน)

ประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างญี่ปุ่น มีค่าครองชีพสูง บวกกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้ญี่ปุ่นมีความยากลำบากในการพัฒนามากขึ้น ประกอบกับประเทศจีนที่พัฒนานวัตกรรมอย่างก้าวกระโดด ทำให้ญี่ปุ่นต้องคิดหาหนทางในการพัฒนาประเทศ

สิ่งหนึ่งที่ญี่ปุ่นแก้ไข คือ การแก้ปัญหาความยากจน พบว่า มนุษย์กลุ่มหรือกลุ่มคนไร้บ้านมีจำนวนลดลง เหลือประมาณ 2-3 พันคนทั่วประเทศ (คนยากจนน้อยไม่ถึง 2 %) ในขณะที่บ้านเราคคนยากจนยังอยู่ที่ 10-12 % นี่สินคริวเรือนค่อนข้างสูงมาก (ติดหนี้เกือบทุกบ้าน) ดังนั้น เมื่อแก้ไข ปัญหาความเหลื่อมล้ำได้ ความยากจนก็ลดลง การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของญี่ปุ่นคือ

- 1) การปรับโครงสร้างทางกฎหมายที่ป้องกันการผูกขาดของกลุ่มทุนใหญ่
- 2) กระจายอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ดำเนินการพัฒนาเมืองของตนเอง (อาจจะเลือกตั้งก็ได้)
- 3) พัฒนาคนให้มีศักยภาพและการแข่งขันในระดับสูง (พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ที่ดีมาก)

4) สร้างสรรค์เมืองให้น่าอยู่ ใช้แนวคิด “เมืองพัฒนาคน” (ข้อ 1-3 มีคนกล่าวกันมาก พรรคการเมืองบางก็เสนอความคิดแบบนี้ น่าสนับสนุน)

รอบนี้ ข้าพเจ้าคิดตามข้อ 4 คือ การพัฒนาเชิงพื้นที่ ตามแนวคิด “เมืองพัฒนาคน” หรือ เมืองเปลี่ยน ประเทศเปลี่ยน สิ่งที่ได้พบเมืองเล็กอย่างเช่น ฟุจิโนมิยะ (Fujinomiya) จังหวัดชิซุโอกะ (Shizuoka) ได้ยกระดับเมืองของตนเองสู่การสร้างสร้างสรรค์ นำทรัพยากรที่มีอยู่คือ เขตพื้นที่ภูเขา ฟุจิ และศาลเจ้า วัดวาอาราม หรือวิถีวัฒนธรรม มาสร้างสรรค์ จนกลายเป็นเมืองท่ามพลาต

ส่วนที่เมืองเซนได (Sendai) ยกระดับตนเองเป็น green city อย่างสมบูรณ์ ให้มีความรู้สึกแบบ Feel Green ไปตรงไหนมาไหน มีแต่ต้นไม้และความร่มรื่น สะอาด สดชื่น มีพื้นที่เรียนรู้ กลายเป็นที่มินต์เสน่ห์มากมาย สวยงาม

เมื่อแต่ละเมืองพัฒนาแล้ว คนในพื้นที่ก็พัฒนาตาม เพราะว่า ทุกคนจะตั้งใจ มีส่วนร่วมในการเริ่มต้นพัฒนาเมืองไปพร้อมกัน ทุกคนเห็นเป้าหมาย เห็นวิธีการพัฒนาเมือง (คล้าย ๆ บ้านเราสมัยก่อน จังหวัดไหนมีความพร้อมก็ยกระดับให้มีการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ตามมากรีฑาเหมือน เชียงใหม่ โคราช) ต่อมาก็พัฒนาเมืองให้ดีขึ้น เมืองจะเติมเต็มความฝันของคนในพื้นที่ (คนเราก็มีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับเมือง)

ดังนั้น มาร่วมสร้างเมืองให้ชีวิตชีวา ช่วยเหลือเกื้อกูล สร้างสรรค์ ร่วมกัน ให้เมืองพัฒนาคน พัฒนาการศึกษา และสร้างอาชีพ (แต่ว่า เราจะมีผู้ว่าที่มาจากคนในพื้นที่ก่อนหรือไม่)

เมืองพัฒนาคน

การพัฒนาสร้างสรรค์เมืองโดยใช้แนวคิด “เมืองพัฒนาคน” มีจุดเริ่มจากการสำรวจทรัพยากรของเมืองใน 4 ด้าน คือ

1) ทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า แร่ธาตุ ทะเล ภูเขา น้ำตก ว่าเมืองหรือชุมชนเรามีอะไรที่จะนำมาสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์และคุณค่า สร้างให้เป็นพลังงาน สถานที่ท่องเที่ยว หรืออื่น ๆ โดยมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้ดีที่สุด ไม่นำมาทำลาย พร้อมทั้งสร้างทดแทน และทำให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ เช่น นำมาเป็นเครื่องจักสาน บ้านเรือน หรือการประมง เพื่อให้ผู้คนดำรงอยู่อย่างสมดุล มีการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมอย่างดี

2) ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา นำภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัดวาอาราม ศาลเจ้า ภูมิปัญญาสมุนไพร การละเล่น ดนตรี ศิลปะ อาหาร นำมาสร้างสรรค์ เช่น นำการละเล่นพื้นบ้าน นิทาน ประวัติศาสตร์มาสร้างสรรค์ใหม่ เช่น การตบถ่มน้ยอดคิวงัง เป็นต้น ส่งเสริมวัฒนธรรม ภูมิปัญญาให้กลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมทั้งในระดับชาติและมรดกโลก สร้างจุดขายให้เป็น soft power จนเป็นที่มาของคำว่า วัฒนธรรมสร้างสรรค์ หรือ J-Pop ที่โด่งดังเมื่อ 30 กว่าปีที่ผ่าน จนหลาย ๆ ประเทศนำไปเป็นแบบ เช่น K-Pop ของเกาหลี เป็นต้น

3) ทรัพยากรมนุษย์ สำคัญที่สุด มุ่งสร้างคนให้มีพลังและความสามารถในระดับสากล วางรากฐานการศึกษาให้ดีที่สุด ให้ความเสมอและเท่าเทียมทางการศึกษา บุคลากรที่มาเป็นครู อาจารย์ คือ คนที่เก่ง มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู ชวนคิด ชวนฝัน ชวนสร้างสรรค์ ให้นักเรียน เกิดจินตนาการ ความรู้ และทักษะในระดับสูง ตั้งแนวคิดแบบเอเชียและยุโรปมาผสมผสานในการจัดการศึกษา ส่งเสริมทุกเมือง ทุกชุมชน ให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ สังเกตว่า แต่ละชุมชนจะมีข้อมูลในการให้ความรู้อย่างสร้างสรรค์

4) ทรัพยากรวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เมื่อผู้คนและเมืองเติบโตขึ้น สิ่งเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ คือ “นวัตกรรม” ดังนั้น ทุกคน ทุกชุมชน ทุกบริษัท และทุกเมืองจะคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีสมดุลกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผลผลิตที่ญี่ปุ่นคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมหลังสงครามโลก ก็คือ นวัตกรรมที่ใช้เศรษฐกิจเป็นใหญ่ จึงเกิดการก้าวกระโดดของเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่เราได้ใช้ อย่าง Toyota Honda Sony Isuzu Mitsubishi เป็นต้น

การสำรวจและนำทรัพยากรทั้ง 4 ประเภตมาสร้างสรรค์ดังกล่าว จึงเปลี่ยนแปลงญี่ปุ่นเข้าสู่ประเทศพัฒนาอย่างรวดเร็ว กลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ในปัจจุบัน ถึงแม้ว่า จะมีอีกหลายประเทศเช่น จีน ที่สร้างสรรค์นวัตกรรม จนขึ้นมาแรงเบียดญี่ปุ่น แต่ญี่ปุ่นก็มีอะไรที่นำหน้าไปอีกแบบ

คำถาม

1) ท่านคิดว่า แนวคิด “เมืองพัฒนาคน” ของญี่ปุ่นจะสามารถ เปลี่ยนแปลงอย่างไร ในทศวรรษหน้า เพื่อหลักการแข่งขันของจีน เกาหลี สิงคโปร์ และหรือ ไทย ที่พร้อมจะสร้างสรรค์ขึ้นมา

2) ท่านจะสำรวจทรัพยากรในชุมชนของท่านและจะนำมาสู่การสร้างสรค์อย่างไร

เริ่มสร้างสรรค์เมือง

แนวคิด “เมืองพัฒนาคน” ของญี่ปุ่น เมื่อสำรวจทรัพยากรของเมืองตามที่กล่าวแล้วก็เริ่มสร้างสรรค์เมือง ประกอบด้วย

1) พื้นของเก่าสู่ความใหม่ คือ นำทรัพยากรวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และนวัตกรรมเดิมของชุมชน มาสร้างสรรค์ใหม่ โดยเริ่มจากการสร้างพื้นที่ชุมชน เปิดโอกาสให้คนในเมือง และชุมชน มาออกแบบความคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน เช่น จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ ตั้งพื้นที่เรียนรู้ของชุมชน พัฒนาสินค้าชุมชนใหม่ วางกลไกการตลาด อันเป็นที่มาของสินค้าโอท็อป (OTOP) ที่มาจากเมืองโออิตะ และขยายไปทั่วโลก (ในข้อนี้เราจะพบว่า ทุกเมืองและเกือบทุกชุมชนในญี่ปุ่นมีพิพิธภัณฑ์ เพื่อรื้อฟื้นสร้างความภูมิใจและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและของเมือง) และนำอัตลักษณ์นั้น ๆ ไปขยายเป็นสินค้าและบริการ เช่น เมืองแห่งออนเซน เมืองศิลปะ เมืองประวัติศาสตร์ เมืองแห่งนวัตกรรม เมืองผลไม้ เป็นต้น (บ้านเราพื้นที่ชุมชนเรียกว่า ช่างฉลุ โสเภณี ศาลาประชาคม)

2) เติบโตเต็มความฝันและจินตนาการ เมื่อเปิดพื้นที่เรียนรู้ของชุมชนและได้อัตลักษณ์ของเมืองขึ้นมาแล้ว ก็เริ่มเสริมสร้างจินตนาการ ความฝัน โดยนำบทเรียนความสำเร็จและความล้มเหลวของเมืองอื่น ๆ มาวาดฝันว่า เมืองของเราจะไปทิศทางไหน สิ่งหนึ่งที่ญี่ปุ่นนำมาใช้ คือ ศิลปะ จะพบว่า ทุกเมืองมีพิพิธภัณฑ์ศิลปะ (art museum) มีงานศิลปะทุกหัวมุมถนน เพื่อสร้างความคาดหวังจินตนาการ การออกแบบเมือง การออกแบบผลิตภัณฑ์ ไปจนถึงเทคโนโลยี ซึ่งประสบผลสำเร็จมาก เรื่องการจัดการขยะที่ทุกคนฝันว่า บ้านเราเป็นเมืองสะอาด พร้อมใช้สำหรับคนต่อไป (ห้องน้ำคนญี่ปุ่นจะสอนว่า เมื่อเราใช้เสร็จแล้ว ต้องทำให้สะอาด เพื่อคนอื่นที่จะมาใช้ต่อจากเรา เราต้องการความสะอาดชนิดใด คนอื่นก็อยากได้ความสะอาดชนิดนั้น) (ข้าพเจ้าเมื่อไปอยู่ญี่ปุ่นครั้งแรก จะถูกสอนตั้งแต่วันแรกว่า ต้องแยกขยะและทิ้งขยะตามวันเวลาที่เทศบาลเมืองกำหนด)

3) การสร้างและใช้ความรู้และนวัตกรรม ตามที่กล่าว ญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับความรู้ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมมาก สังเกตจากรายการทีวีญี่ปุ่นที่จะให้คนมาเสนอความคิดสร้างสรรค์ ส่วนบริษัทก็ให้คนออกแบบความคิดและนำไปสร้างสรรค์นวัตกรรมของตนเอง บางบริษัทถึงขั้นบอกว่า 1 คน 1 นวัตกรรม ดังนั้น ทุกคนจึงคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม จาก “คน” สู่ “ชุมชน” จากชุมชนสู่ “องค์กร” และจากองค์กรสู่ “พื้นที่สาธารณะ”

ดังนั้น เราจะพบว่า ทุกเมืองในญี่ปุ่นมี 1) พิพิธภัณฑ์ที่แสดงถึงความภูมิใจและประวัติศาสตร์ คุณค่า และอัตลักษณ์ของเมือง 2) พิพิธภัณฑ์ศิลปะ และพื้นที่เรียนรู้ของเมือง เพื่อเติมเต็มความฝันและจินตนาการ และ 3) อุทยาน/ศูนย์พัฒนาวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม เพื่อสร้างสรรค์วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (เช่น บริษัทโตโยต้า มีพิพิธภัณฑ์โตโยต้า)

การสร้างสรรคผลงานและกิจกรรมของพื้นที่เรียนรู้ทั้ง 3 แห่งก็โยงเข้ากับการศึกษาในระบบตั้งแต่ประถมศึกษา มัธยม และมหาวิทยาลัย เมื่อการเรียนรู้เบ่งบาน เมืองก็จะเป็นพื้นที่พัฒนาคน เราจึงได้เห็นการพัฒนาของญี่ปุ่นที่ออกมาใน 2 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

1) นวัตกรรม เช่น รถไฟฟ้าความเร็วสูง รถยนต์ สินค้า/เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน)

2) วัฒนธรรมสร้างสรรค์ เช่น ศิลปะ อนิเมะ การ์ตูน ภาพยนตร์ เพลง โดเรมอน ชินจัง)

เมืองจึงกลายเป็นพื้นที่พัฒนาดน (ลองจินตนาการเล่น ๆ หากจันทบุรี เชียงราย หรือจังหวัดอื่น ๆ มีพิพิธภัณฑ์ มีศิลปะ มีพื้นที่สร้างความรู้และนวัตกรรมในทุกอำเภอ เด็ก เยาวชน ได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ใกล้บ้านตามที่เมืองเป็น เช่น จันทบุรีมีพื้นที่เรียนรู้เรื่องทุเรียน ผลไม้ การแปรรูป การส่งออกผลไม้ หรืออื่น ๆ จันทบุรีจะก้าวหน้าขนาดไหน) เพราะว่าบทสรุปของคนในแต่พื้นที่/แต่ละจังหวัดก็จะมีฐานอาชีพที่มาจากเมืองนั้น ๆ เป็นหลัก แล้วทำไมเราไม่สร้างสรรค์พื้นที่ตรงนั้นให้เติบโต มีพลัง และสร้างการเปลี่ยนแปลง

การพัฒนาเมือง เพื่อให้เมืองพัฒนาคน

การพัฒนาเมือง เพื่อให้เมืองพัฒนาคน (เมืองพัฒนาคน คนพัฒนาเมือง) ตอนนี้ สังเกตว่า ญีปุ่นก็เลือกใช้แนวคิด 3 F + CI ซึ่งเมืองไทยก็เริ่มนำมาประยุกต์ใช้ คือ (F1 Festival F2 Food F3 Fashion + Creative Economy and Innovation)

F1 Festival เทศกาล: เมืองแต่ละเมืองทั่วโลก รวมทั้งญีปุ่น และไทย ได้ใช้วัฒนธรรม ประเพณี งานกีฬา นันทนาการ มาสร้างให้เกิดเทศกาล หรือหรรรมการแสดงสินค้า วัฒนธรรม และเทคโนโลยี เช่น เชียงใหม่ ต้นปีจะมีงานไม้ดอกไม้ประดับเชียงใหม่ งานสงกรานต์ งานประเพณี ยี่เป็ง และงานฤดูหนาวเชียงใหม่ รวมถึงงานประเพณี/เทศกาลของแต่ละอำเภอ ทำให้เชียงใหม่มีคน มาเที่ยว และเยี่ยมชมตลอดทั้งปี งานเทศกาลจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเมือง ญีปุ่นใช้งาน เทศกาลของเมืองเป็นจุดเปิดเมืองและพัฒนาาระบบคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้เมืองเกิด การพัฒนาอย่างสร้างสรรค์

F2 Food อาหาร: เมืองไทยขึ้นชื่อว่า เป็นเจ้าของอาหารโลก ร้านอาหารในโลกที่มากที่สุด คือ ร้านอาหารจีน (รองรับคนจีน 1 พันกว่าล้านคน) รองลงมา คือร้านอาหารสไตล์ยุโรป อเมริกา (ราว 700 ล้านคน) และอันดับสาม คือ ร้านอาหารไทย (คนไทยมีเพียง 70 ล้าน) ดังนั้น การพัฒนา เมืองจึงนำอาหารการกินมาสร้างจุดแข็งให้เมือง อาหารเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเจริญด้านภูมิปัญญา และความมั่นคง ดังนั้น โลกจึงพัฒนาอาหาร และระบบนิเวศอาหาร เพื่อให้เมืองเกิดความมั่นคง และความท้าทายด้านภูมิปัญญา อันนำไปสู่รายได้ของคนในเมืองนั้น ๆ

F3 Fashion เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย: แฟชั่น คือ ระบบสร้างอารยธรรมของโลกยุคใหม่ สินค้าระดับโลก เช่น หลุยส์ วิตตอง ชาแนล อาดีดาส หรือ อื่น ๆ ที่เป็นแบรนด์ระดับโลก ล้วนมี รายได้มหาศาล แฟชั่น เสื้อผ้าท้องถิ่น มีแนวโน้มได้รับความนิยมจากสังคมมากขึ้น ดังนั้น หลายเมืองจึง ให้ความสำคัญกับการสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ผ่านเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เพื่อสร้างมูลค่า ให้กับสินค้าท้องถิ่น

Creative Economy เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เมืองที่จะเติบโตได้ จะต้องมีการสร้างสรรค์ สร้างสรรค์ ไม่ว่า จะเป็นแหล่งท่องเที่ยว ร้านอาหาร ผู้คน สินค้าท้องถิ่น และกิจกรรมการเรียนรู้ ญีปุ่นจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองที่มีลักษณะของการสร้างสรรค์ การพัฒนาที่ยั่งยืนถูก นำมาใช้ในการพัฒนา และสร้างเอกลักษณ์ของเมือง เช่น เมืองศิลปะ เมืองประวัติศาสตร์ เมือง นวัตกรรม เมืองแห่งการเรียนรู้ เมืองสีเขียว เป็นต้น ทำให้ระบบเศรษฐกิจของเมืองหมุนเวียน

Innovation นวัตกรรม: เมืองที่สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมจะกลายเป็นเมืองที่มีรายได้ สูง เมืองใหญ่ในญีปุ่น เช่น นาโกย่า โอซาก้า หรือเมืองที่ติดฝั่งทะเลของจีน เช่น เซี่ยงไฮ้ เซินเจิ้น เมืองท่าแบบสิงคโปร์ ก็รุ่งเรือง โดยพัฒนาควบคู่กับระบบคมนาคม และการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวคิด 3 F + CI เริ่มได้รับการยอมรับต่อการพัฒนาเมืองมากขึ้น เพราะว่า ลงไปสู่รายละเอียดของการพัฒนาสร้างสรรค์ในจุดเล็ก ๆ ได้ เช่น เราไปเที่ยวงานเชียงใหม่ ชิมอาหารเหนือ ใส่เสื้อผ้าที่มีเอกลักษณ์ของเชียงใหม่ รวมถึงได้ของฝากที่มาจากนวัตกรรมของเชียงใหม่ ก็จะทำให้เชียงใหม่เติบโต และสร้างสรรค์ยิ่งขึ้นไป